

การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาระดับปฐมวัย พื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 THE LEARNING RESOURCE MANAGEMENT FOR KINDERGARTEN SCHOOL BANGKOK EDUCATIONAL SERVICE AREA 1

รัชนีกร ภัทรพรไพศาล¹

ศันสนีย์ จะสุวรรณ²

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาระดับปฐมวัย พื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ตามกรอบ PDCA ของสถานศึกษาระดับปฐมวัย พื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 และ 2) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาระดับปฐมวัย พื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้าระดับฝ่ายปฐมวัย จำนวน 5 คน ใช้สำหรับการสัมภาษณ์ และผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการ 1 คน ครูที่รับผิดชอบในระดับอนุบาล 3 คน รวมทั้งสิ้น 4 คน จากโรงเรียนอนุบาลสังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 103 โรงเรียน เป็นจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 412 ฉบับ โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครื่องและมอร์แกน และได้รับตอบกลับคืนมาจำนวน 384 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญ สถิติที่ใช้ ได้แก่ Content Analysis ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย พบว่า

1. แหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาระดับปฐมวัย พื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ส่วนใหญ่ได้นำหลักการวงจรคุณภาพ PDCA มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้
2. การบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาระดับปฐมวัย พื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า ระดับการปฏิบัติตามวงจรคุณภาพ PDCA โดยภาพรวม มีระดับการปฏิบัติตามอยู่ในระดับปฏิบัติมาก โดยด้านที่มีการปฏิบัติงานที่ดีที่สุด คือ ด้านการวางแผน รองลงมา ได้แก่ ด้านการพัฒนา ด้านการทบทวน และด้านปฏิบัติงาน ตามลำดับ โดยทุกด้านมีระดับการปฏิบัติตามอยู่ในระดับมากเหมือนกัน
3. ระดับการปฏิบัติงานด้านการวางแผนงาน (P) มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปฏิบัติมาก โดยประเด็นที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ การกำหนดแผนงานงบประมาณตลอดปีการศึกษา และประเด็นที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ ประเด็นจัดทำคู่มือการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างถูกต้องชัดเจน
4. ระดับการปฏิบัติงานด้านการปฏิบัติงาน (D) มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปฏิบัติมาก โดยประเด็นที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ การประชุมบุคลากรให้เข้าใจวัตถุประสงค์และเป้าหมายในทิศทางเดียวกัน และประเด็นที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ ประเด็นจัดทำ Flow Chart เพื่อแสดงขั้นตอนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้
5. ระดับการปฏิบัติงานด้านการทบทวน (C) มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปฏิบัติมาก โดยประเด็นที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ ทบทวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมในแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้สอดคล้องกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย และประเด็นที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ ประเด็นทบทวนคู่มือการใช้แหล่งเรียนรู้ให้มีความถูกต้องชัดเจน
6. ระดับการปฏิบัติงานด้านการพัฒนา (A) มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปฏิบัติมาก โดยประเด็นที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุด 2 ประเด็น คือ สร้างบรรยากาศภายในโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย และสร้างแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ประเด็นที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ ประเด็นระบบสารสนเทศที่ทันสมัยเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

² อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

7. แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาระดับปฐมวัยพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ตามวงจรคุณภาพ PDCA อันดับแรกจำแนกรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผน คือ พัฒนาคู่มือการใช้แหล่งเรียนรู้ให้มีความถูกต้องชัดเจน และสามารถนำคู่มือไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ด้านการปฏิบัติงาน คือ จัดทำ Flow Chart แสดงขั้นตอนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ความเข้าใจในวิธีการปฏิบัติงานแก่ผู้ปกครองหรือผู้มารับบริการด้านการทบทวน คือ ทบทวนประสิทธิภาพของคู่มือการใช้แหล่งเรียนรู้ให้มีความถูกต้องชัดเจน หากพบจุดบกพร่องควรมีการปรับปรุงและพัฒนาใหม่ และด้านการพัฒนา คือ พัฒนาระบบสารสนเทศให้ทันสมัยต่อการเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

คำสำคัญ : การบริหารจัดการ / แหล่งเรียนรู้

Abstract

This research emphasizes on the management of learning source in primary school in Bangkok area district 1. The purposes of this research are as follows: 1) To study the management of learning source in accordance of PDCA cycle among primary schools in Bangkok area district 1. 2) To come up with development method for learning source management in primary school in Bangkok area district 1. The population consists 5 of school management or head chief of primary level for conducting an interview and 1 school principle, 3 kindergarten teachers in the total of 4 persons each from 103 schools. Therefore, the total amount of 412 questionnaires was sent using Craig C and Morgan's random sample method, of which 93% (384) of questionnaires was returned and used as a tool to collect data for interview. The questionnaire in this research has been tested directly by the expert and the statistical methods that carried throughout this research are content analysis, frequency, percentage, mean and standard deviation. The result of this research are as followed:

1. The majority of primary schools in Bangkok area district 1 adopt the PDCA principle to practice and manage the learning source.

2. The level of PDCA cycle's practice is very high among learning source in primary schools in Bangkok area district 1. Whereas the best practice is during the Planning phase, developing, checking and acting consecutively.

3. The level of Plan is considerably high in act. The highest focus is the planning for annual budget for academic year and the least focus is conducting proper tools for clear learning sources.

4. As for "D", the level of operation is also high where the most practice lies on the human resource meetings to bring forth the same direction and goals among organization.

5. The level of Check has high implementation in act where the highest effort is in checking the past experience from the learning through activities in various learning source for development of children in primary level. The least effort is the checking of the tool for learning source whether they are clear and correct.

6. There is high level of exercising in "A" act cycle. Two major active operations are to create the atmosphere of the learning center in school that is proper for development of primary children; to build a development method for managing the learning center. The least practice is updating the system of the learning center for the primary school children.

7. Development method for management of learning source in primary schools in Bangkok district 1 according to PDCA cycle shows that in Plan phase, developing the manual for learning source to be clear and applicable for the operation.

Keywords : Management/Learning resource

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กล่าวถึงความหมายของสถานศึกษา (มาตรา 4) หมายถึง สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา (มาตรา 6) ไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีกระบวนการเรียนรู้ (มาตรา 7) คือ ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้ อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยยึดหลักการ (มาตรา 8) ดังนี้ 1. เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน 2. ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3. การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

การบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชน (มาตรา 43) กล่าวว่า การบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชนให้มีความเป็นอิสระ โดยมีการกำกับติดตาม การประเมินคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาจากรัฐ และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเช่นเดียวกับสถานศึกษาของรัฐ ดังนั้นการบริหารจัดการสถานศึกษาระดับปฐมวัย ต้องมีการบริหารจัดการสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี ที่มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยมีสาระการเรียนรู้ใช้เป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งนี้สาระการเรียนรู้ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม

ความรู้สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี จะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก บุคคลและสถานที่ที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็กที่เด็กมีโอกาสใกล้ชิดหรือมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวันและเป็นสิ่งที่เด็กสนใจจะไม่เน้นเนื้อหาการท่องจำในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทักษะหรือกระบวนการจำเป็นต้องบูรณาการทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับเด็ก เช่น ทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะทางสังคม ทักษะการคิด ทักษะการใช้ภาษา คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

แหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาระดับปฐมวัยเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโดยกิจกรรมหลักทั้ง 6 กิจกรรมที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ มาจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นการเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต และเป็นการต่อยอดของความรู้ของเด็กโดยผ่านกระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อเรียนรู้สาเหตุ และผลลัพธ์ที่นักเรียนสามารถหาคำตอบจากการลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเองโดยมีครูผู้สอนเป็นคนแนะแนวความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ดังนั้นสถานศึกษาจึงจำเป็นอย่างมากที่ต้องมีการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ให้มีคุณภาพ และมีความหลากหลาย ด้วยการบริหารจัดการที่เป็นระบบ มีการวางแผน จัดการ และ นำมาประยุกต์ใช้บริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ตามกรอบ PDCA คือ Plan (แผนงาน) Do (ปฏิบัติงาน) Check (ทบทวน) Act (การพัฒนา) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย พื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ตามกรอบ PDCA ของสถานศึกษาระดับปฐมวัย พื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาระดับปฐมวัยพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ตามกรอบ PDCA และหาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาระดับปฐมวัย พื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนอนุบาลเอกชน พื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 136 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครซีและมอร์แกน จำนวน 103 โรงเรียน

ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการ 1 คน และครูที่รับผิดชอบในระดับอนุบาล 3 คน รวมทั้งสิ้น 4 คน จากโรงเรียนจำนวน 103 โรงเรียน เป็นจำนวน ผู้ตอบแบบสอบถาม 412 ฉบับ โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 384 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 93

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา คือการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ของสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ตามกรอบ PDCA

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง มีวิธีการและประเด็นการสัมภาษณ์ประเด็นหลัก เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย พื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

2. แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงาน เพื่อศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ตามกรอบ PDCA ของสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย พื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

ตอนที่ 3 เป็นการสอบถามความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับแนวทางเพื่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน

ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง ปฏิบัติมาก
- ระดับ 3 หมายถึง ปฏิบัติ
- ระดับ 2 หมายถึง ปฏิบัติน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุด

การพัฒนาเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย มาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุม เหมาะสมกับเนื้อหาและขอบข่ายของเรื่องที่ศึกษา ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

3. ผู้วิจัยการหาค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ และนำผลตรวจสอบดังกล่าวไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC) โดยได้ค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

5. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขโดยปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งและจัดทำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกันกับผู้บริหารหรือผู้บริหารฝ่ายวิชาการ โรงเรียนอนุบาลเอกชน พื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 จำนวน 30 ชุด และคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา โดยวิธีการของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) โดยพบว่าค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ 0.95

6. ผู้วิจัยจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละการศึกษาระดับการปฏิบัติงานตาม PDCA ของโรงเรียน ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวคิดของเบสต์ (Bast) ที่ได้จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ดังนี้

- 4.50- 5.00 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด
- 3.50- 4.49 หมายถึง ปฏิบัติมาก
- 2.50- 3.49 หมายถึง ปฏิบัติ
- 1.50- 2.49 หมายถึง ปฏิบัติน้อย
- 1.00 - 1.49 หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุด

2. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์สรุปผลการสัมภาษณ์และนำเสนอข้อมูลที่ได้เป็นความเรียง

ผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนในระดับปฐมวัยและหัวหน้าฝ่ายปฐมวัย พบว่า แหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาระดับปฐมวัย พื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ส่วนใหญ่ได้นำหลักการวงจรคุณภาพ PDCA มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้

2. สถานภาพทั่วไปของโรงเรียนและผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 75.72) ส่วนตำแหน่งครูประจำ年是ฝ่ายบริหารและฝ่ายวิชาการ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นฝ่ายวิชาการที่เป็นครูประจำชั้นอนุบาล 1 (ร้อยละ 28.89) สำหรับสถานภาพ

ทั่วไปของโรงเรียน พบว่า มีโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนระดับปฐมวัยมากที่สุด คือ มีนักเรียน จำนวน 590 คน และน้อยที่สุดจำนวน 17 คน และหลักสูตร/แนวการสอนของโรงเรียนส่วนใหญ่คือ หลักสูตร/แนวการสอนพหุปัญญา (ร้อยละ 22.19) รองลงมา ได้แก่ หลักสูตร/แนวการสอนวิถีพุทธ (ร้อยละ 18.80) และหลักสูตร/แนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ (ร้อยละ 10.70)

3. ผลการสำรวจระดับการปฏิบัติตามวงจรคุณภาพ PDCA โดยภาพรวมของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาระดับปฐมวัย พื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับการปฏิบัติตามวงจรคุณภาพ PDCA โดยภาพรวม

การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานของผู้บริหาร สถานศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
ด้านการวางแผนงาน (Plan)	4.21	0.70	ระดับมาก
ด้านการปฏิบัติงาน (Do)	4.08	0.74	ระดับมาก
ด้านการทบทวน (Check)	4.13	0.72	ระดับมาก
ด้านการพัฒนา (Act)	4.15	0.70	ระดับมาก
รวม	4.14	0.72	ระดับมาก

จากตาราง 1 ระดับการปฏิบัติงานตามวงจรคุณภาพ PDCA โดยภาพรวม พบว่า ระดับการปฏิบัติงานตามวงจรคุณภาพ PDCA ของโรงเรียนระดับปฐมวัย พื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวม มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปฏิบัติมาก ค่าเฉลี่ย 4.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.72 โดยด้านที่มีระดับการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ ด้านการวางแผน รองลงมา คือ ด้านการพัฒนา ด้านการทบทวน และด้านปฏิบัติงาน ตามลำดับ

ระดับการปฏิบัติงานด้านการวางแผนงาน (Plan) ในภาพรวม พบว่า มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปฏิบัติมาก ค่าเฉลี่ย 4.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.70 โดยประเด็นที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ การกำหนดแผนงานงบประมาณตลอดปีการศึกษา มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปฏิบัติมาก ค่าเฉลี่ย 4.35 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.68 รองลงมา คือ ประเด็นมีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่นำไปสู่

การปฏิบัติ มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปฏิบัติมาก ค่าเฉลี่ย 4.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.67 ส่วนประเด็นที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ ประเด็นจัดทำคู่มือการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างถูกต้องชัดเจน มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปฏิบัติมาก ค่าเฉลี่ย 3.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.81

ระดับการปฏิบัติงานด้านการพัฒนา (Act) ในภาพรวม พบว่า มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.70 โดยประเด็นที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ ประเด็นสร้างบรรยากาศภายในโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย และประเด็นสร้างแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย มีระดับการปฏิบัติงานเท่ากันอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.70 ส่วนประเด็นที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ ประเด็นระบบสารสนเทศที่ทันสมัยเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ

พัฒนาการของเด็กปฐมวัย มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปฏิบัติมาก ค่าเฉลี่ย 4.01 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.74

ระดับการปฏิบัติงานด้านการทบทวน (Check) ในภาพรวม พบว่ามีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.74 โดยประเด็นที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ ประเด็นทบทวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมในแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้สอดคล้องกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปฏิบัติมาก ค่าเฉลี่ย 4.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.64 ส่วนประเด็นที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ ประเด็นทบทวนคู่มือการใช้แหล่งเรียนรู้ให้มีความถูกต้องชัดเจน มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปฏิบัติมาก ค่าเฉลี่ย 4.02 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.74

ระดับการปฏิบัติงานด้านการปฏิบัติงาน (Do) พบว่า ในภาพรวม มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.74 โดยประเด็นที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ ประเด็นการประชุมบุคลากรให้เข้าใจวัตถุประสงค์และเป้าหมายในทิศทางเดียวกัน มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปฏิบัติมาก ค่าเฉลี่ย 4.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.67 ส่วนประเด็นที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ ประเด็นจัดทำ Flow Chart เพื่อแสดงขั้นตอนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปฏิบัติมาก ค่าเฉลี่ย 3.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.83

4. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาปฐมวัย พื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ด้านการวางแผน (Plan) คือ 1) พัฒนาคู่มือการใช้แหล่งเรียนรู้ให้มีความถูกต้อง ชัดเจน และสามารถนำคู่มือไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ 2) จัดทำแผนการจัดการระบบสารสนเทศให้มีความสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัยและ 3) การเปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ร่วมกัน

5. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาปฐมวัย พื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ด้านการปฏิบัติงาน (Do) คือ 1) จัดทำ Flow Chart แสดงขั้นตอนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ความเข้าใจในวิธีการปฏิบัติงานแก่ผู้ปกครองหรือผู้มารับบริการ 2) พัฒนา ปรับปรุง และบริหารจัดการระบบสารสนเทศให้มีความพร้อมต่อการนำไปปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ และ 3) จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้มีความพร้อมต่อการนำไปปฏิบัติงาน และจัดพื้นที่จัดวางอุปกรณ์ให้เป็นระเบียบ

6. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาปฐมวัย พื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ด้านการทบทวน (Check) คือ 1) ทบทวนประสิทธิภาพของคู่มือการใช้แหล่งเรียนรู้ให้มีความถูกต้องชัดเจน หากพบจุดบกพร่องควรมีการปรับปรุงและพัฒนาใหม่ 2) ประเมินระบบสารสนเทศเพื่อให้มีความสอดคล้องกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย 3) ตรวจสอบความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์เพื่อให้ความพร้อมต่อการใช้งาน และ 4) ประเมินการใช้งบประมาณให้เพียงพอต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ตลอดปีการศึกษา

7. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาปฐมวัย พื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ด้านการพัฒนา (Act) คือ 1) พัฒนาระบบสารสนเทศให้ทันสมัยต่อการเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย 2) ปรับเพิ่ม/ลดงบประมาณให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการใช้งบประมาณเพื่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้และ 3) ปรับเพิ่ม/ลดขั้นตอนการทำงานเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้

อภิปรายผลการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า

1. การศึกษาแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาระดับปฐมวัย พื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า มีแหล่งเรียนรู้ 2 ประเภท คือ แหล่งเรียนรู้ภายใน และแหล่งเรียนรู้ภายนอก ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2547, หน้า 3-4) ที่อธิบายไว้ว่า แหล่งเรียนรู้ที่มนุษย์สร้างขึ้น เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มนุษย์สร้างเพื่อสืบทอดศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกของมนุษย์ เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ พิพิธภัณฑสถาน หอสมุดประชาชน สถาบันทางการศึกษา สวนสาธารณะ ตลาด บ้านเรือนที่อยู่อาศัย และสถานประกอบการ เป็นต้น

2. ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาระดับปฐมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า ผู้บริหารและครูมีความรู้ความเข้าใจหลักการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ตามวงจร PDCA อย่างมีประสิทธิภาพที่สอดคล้องกัน แสดงว่า ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการบริหารจัดการวงจร PDCA เป็นอย่างดี จึงนำมาใช้ในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ส่งผลให้ครูได้รับความรู้เกี่ยวกับการบริหารแหล่งเรียนรู้ด้วยระบบงานดังกล่าว สอดคล้องกับชัยวัฒน์ วรรณพงษ์

(2541, หน้า 18) ที่กล่าวว่า หลักการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้การเรียนรู้ และทัศนีย วงศ์ยืน (2547) ที่กล่าวถึง การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โดยการวางแผนการบริหาร และการจัดการแหล่งเรียนรู้ จะต้องคำนึงถึงการจัดระบบการบริหาร และการจัดการแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน โดยมีการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสมต่อสถานศึกษา ตามขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นวางแผน (Plan) มีการกำหนดแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียน
2. ขั้นการดำเนินงานสร้างและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ (DO)
3. ขั้นตรวจสอบ ทบทวน กำกับติดตาม (CHECK)
4. ขั้นสรุปและรายงานผลการสร้างและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ (ACT)

3. ระดับการปฏิบัติตามวงจรคุณภาพ PDCA โดยภาพรวมของโรงเรียนระดับปฐมวัย พื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีระดับการปฏิบัติการอยู่ในระดับมาก ลำดับการปฏิบัติงานที่ดีที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ การวางแผน การพัฒนา การทบทวน และการปฏิบัติงาน แสดงให้เห็นว่า เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ให้ความสำคัญการวางแผน เพราะนั่นคือจุดเริ่มต้นที่แสดงให้เห็นถึงทิศทางการดำเนินงานในอนาคต ที่จะสะท้อนผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ จากการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในขณะเดียวกัน ระดับการปฏิบัติการทุกด้านอยู่ในระดับมากเหมือนกัน ขั้นตอนตามวงจรคุณภาพ PDCA จึงมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับศิริพร กองแก้ว (2548) ที่ศึกษาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเทศบาลเมืองลพบุรี โดยใช้กระบวนการบริหารงานวงจรเดมมิง ซึ่งพบว่าการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทุกขั้นตอนทั้งในภาพรวม และรายด้านเมื่อแยกวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานตามวงจร PDCA เป็นรายด้าน พบว่า

- ด้านการวางแผนงาน ผลการศึกษาพบว่า ประเด็นการกำหนดแผนงานงบประมาณตลอดปีการศึกษา มีระดับการปฏิบัติงานมากที่สุด รองลงมา คือ มีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่นำไปสู่การปฏิบัติแผนงานการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นจริงตลอดปีการศึกษา และกำหนดมาตรฐานในการประเมินแหล่งเรียนรู้สอดคล้องกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย ตามลำดับ และระดับที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ ประเด็นจัดทำคู่มือการใช้แหล่งเรียนรู้ โดยทุกประเด็นมีระดับการปฏิบัติการอยู่ในระดับมากเหมือนกัน กล่าวคือ แม้แต่ละประเด็นจะมีระดับการปฏิบัติงานที่ต่างกัน แต่ทุกประเด็นมีความสำคัญอยู่ในระดับมากไม่แตกต่างกัน

- ด้านการปฏิบัติงาน ผลการศึกษาพบว่า ประเด็นการประชุมบุคลากรให้เข้าใจวัตถุประสงค์และเป้าหมายในทิศทางเดียวกัน มีระดับการปฏิบัติงานมากที่สุด รองลงมา คือ บุคลากรมีความสามารถปฏิบัติงานได้จริงจัดประสบการณ์การเรียนรู้จริงผ่านกิจกรรมในแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายนำไปปฏิบัติงานได้จริง ตามลำดับ และระดับที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ ประเด็นจัดทำ Flow Chart เพื่อแสดงขั้นตอนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ โดยทุกประเด็นมีระดับการปฏิบัติการอยู่ในระดับมากเหมือนกัน กล่าวคือ แม้แต่ละประเด็นจะมีระดับการปฏิบัติงานที่ต่างกันแต่ทุกประเด็นมีความสำคัญอยู่ในระดับมากไม่แตกต่างกัน

- ด้านการทบทวน ผลการศึกษาพบว่า ประเด็นทบทวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมในแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้สอดคล้องกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย มีระดับการปฏิบัติงานมากที่สุด รองลงมา คือ การปฏิบัติงานเป็นไปตามขั้นตอนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้บุคลากรทุกคนมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ และบุคลากรให้มีความเหมาะสม และปฏิบัติงานได้ครบถ้วนตามที่กำหนด ตามลำดับ และระดับที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ ประเด็นทบทวนคู่มือการใช้แหล่งเรียนรู้ให้มีความถูกต้องชัดเจน โดยทุกประเด็นมีระดับการปฏิบัติการอยู่ในระดับมากเหมือนกัน กล่าวคือ แม้แต่ละประเด็นจะมีระดับการปฏิบัติงานที่ต่างกันแต่ทุกประเด็นมีความสำคัญอยู่ในระดับมากไม่แตกต่างกัน

- ด้านการพัฒนา ผลการศึกษาพบว่า ประเด็นสร้างบรรยากาศภายในโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย และสร้างแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ปฐมวัย มีระดับการปฏิบัติงานมากที่สุดเท่ากัน รองลงมา คือ กิจกรรมในแหล่งเรียนรู้มีความหลากหลายสอดคล้องกับการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยปฐมวัยมีการนำผลการทบทวนการปฏิบัติงานมาปรับปรุงเพื่อใช้ในการวางแผนครั้งต่อไปและนำผลการปฏิบัติงานในปีที่ผ่านมาจัดทำเป็นแผนงานพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ตามลำดับ และระดับที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ ประเด็นระบบสารสนเทศที่ทันสมัยเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ปฐมวัย โดยทุกประเด็นมีระดับการปฏิบัติการอยู่ในระดับมากเหมือนกัน กล่าวคือ แม้แต่ละประเด็นจะมีระดับการปฏิบัติงานที่ต่างกัน แต่ทุกประเด็นมีความสำคัญอยู่ในระดับมากไม่แตกต่างกัน

4. แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาระดับปฐมวัยพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ตามวงจรคุณภาพ PDCAพบว่าทั้ง 4 ด้านมีแนวทางพัฒนา คือ ด้านการวางแผน เป็นการพัฒนาคู่่มือการใช้แหล่งเรียนรู้ให้มีความถูกต้อง ชัดเจน และสามารถนำคู่มือไปใช้ในการปฏิบัติงานได้จัดทำแผนการจัดการระบบสารสนเทศให้มีความสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัยและการเปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ร่วมกันด้านการปฏิบัติงาน เป็นการ จัดทำ Flow Chart แสดงขั้นตอนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ความเข้าใจในวิธีการปฏิบัติงานแก่ผู้ปกครองหรือผู้มารับบริการพัฒนา ปรับปรุง และบริหารจัดการระบบสารสนเทศให้มีความพร้อมต่อการนำไปปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ และจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้มีความพร้อมต่อการนำไปปฏิบัติงาน และจัดพื้นที่จัดวางอุปกรณ์ให้เป็นระเบียบด้านการทบทวน เป็นการทบทวนประสิทธิภาพของคู่มือการใช้แหล่งเรียนรู้ให้มีความถูกต้องชัดเจน หากพบจุดบกพร่องควรมีการปรับปรุงและพัฒนาใหม่ ประเมินระบบสารสนเทศเพื่อให้มีความสอดคล้องกับพัฒนาการเด็กปฐมวัยตรวจสอบความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์ให้มีความพร้อมต่อการใช้งานและประเมินการใช้งานประมาณให้เพียงพอต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ตลอดปีการศึกษาและด้านการพัฒนา เป็นการพัฒนาระบบสารสนเทศให้ทันสมัยต่อการเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ปรับเพิ่ม/ลดงบประมาณให้เหมาะสม และมีประสิทธิภาพในการใช้งบประมาณเพื่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ และปรับเพิ่ม/ลดขั้นตอนการทำงานเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ผลการศึกษาสะท้อนถึงการที่บริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพได้ต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการดำเนินกิจกรรม PDCA อย่างเป็นระบบครบวงจรอย่างต่อเนื่องหมุนเวียนไปเรื่อยๆ และขอมส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับหลักการของเอดวาร์ด เดมมิง (W.Edwards Deming) ปรมาจารย์ด้านการบริหารคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. แหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาระดับปฐมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ควรนำแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาแหล่ง

เรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ และเกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

2. แหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาระดับปฐมศึกษาเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ควรสนับสนุนการบริหารงานในด้านอื่นๆ ด้วยกระบวนการบริหารจัดการวงจรคุณภาพ PDCA หรือด้วยกระบวนการบริหารอื่นๆ เพื่อให้แหล่งเรียนรู้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้แหล่งเรียนรู้ได้มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนและผู้ปกครองเห็นความสำคัญและคุณค่าของแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุด

4. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป มีดังนี้

(1) ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการนำผลแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่ได้ไปทดลองปฏิบัติจริง เพื่อหาแนวทางพัฒนาที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด

(2) ควรมีการเปรียบเทียบคุณภาพของการบริหารแหล่งเรียนรู้แต่ละแหล่งที่ได้มีการนำวงจรคุณภาพ PDCA ไปใช้ในการบริหารจัดการ เพื่อเป็นแลกเปลี่ยนการเรียนรู้วิธีการบริหารจัดการที่มีสภาพพื้นฐานที่แตกต่างกัน

(3) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน ผู้ใช้บริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องเพื่อนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชัยวัฒน์ วรรณพงษ์. (2541). ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้อย่างไร. **ปฏิรูปการศึกษา**. 1, 1 (ฉบับที่ 5)
- ทัศนีย์ วงศ์ชื่น.(2547). **กระบวนการบริหารงานวิชาการในการจัดสถานศึกษา หน่วยที่ 1-7**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศิริพร กองแก้ว. (2548). **สภาพและปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดลพบุรี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.(2547). **การใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.